

VẬN DỤNG LỜI DẠY CỦA HỒ CHÍ MINH VỀ THANH NIÊN TRONG TÁC PHẨM DI CHÚC NHẪM THÚC ĐẨY KHÁT VỌNG CÔNG HIẾN CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC ĐỒNG THÁP

Phạm Công Nghĩa^{1*}, Lê Anh Thi² và Nguyễn Phước Tiến¹

¹Sinh viên, Khoa Giáo dục Chính trị,

Trường Sư phạm, Trường Đại học Đồng Tháp, Việt Nam

²Khoa Giáo dục Chính trị,

Trường Sư phạm, Trường Đại học Đồng Tháp, Việt Nam

*Tác giả liên hệ: Phạm Công Nghĩa, Email: pcnghialv@gmail.com

Lịch sử bài báo

Ngày nhận: 15/6/2023; Ngày nhận chỉnh sửa: 24/8/2023; Ngày duyệt đăng: 30/8/2023

Tóm tắt

Tác phẩm Di chúc của Hồ Chí Minh là một tài sản to lớn của dân tộc. Trong tác phẩm, Hồ Chí Minh luôn nhấn mạnh về đội ngũ thanh niên vì đây là thế hệ kế thừa sự nghiệp cách mạng của nước nhà. Sinh viên Việt Nam nói chung và sinh viên Trường Đại học Đồng Tháp nói riêng là một bộ phận hợp thành trong thanh niên - thành tố quan trọng tạo nên nội lực của dân tộc. Nhận thức được tầm quan trọng đó, nhóm tác giả đã nghiên cứu và phân tích lời dạy Hồ Chí Minh đối với thanh niên trong tác phẩm Di chúc và từ đó vận dụng đề xuất một số phương pháp thúc đẩy khát vọng cống hiến trong sinh viên Trường Đại học Đồng Tháp, góp phần làm rõ nội hàm lời dạy và từ đó phát huy tối đa năng lực trong sinh viên.

Từ khóa: Khát vọng cống hiến, lời dạy, tác phẩm Di Chúc của Hồ Chí Minh, thanh niên.

DOI: <https://doi.org/10.52714/dthu.13.4.2024.1266>

Trích dẫn: Phạm, C. N., Lê, A. T., & Nguyễn, P. T. (2024). Vận dụng lời dạy của Hồ Chí Minh về thanh niên trong tác phẩm Di chúc nhằm thúc đẩy khát vọng cống hiến cho sinh viên Trường Đại học Đồng Tháp. *Tạp chí Khoa học Đại học Đồng Tháp*, 13(4), 102-113. <https://doi.org/10.52714/dthu.13.4.2024.1266>.

Copyright © 2024 The author(s). This work is licensed under a CC BY-NC 4.0 License.

APPLYING HO CHI MINH'S TEACHINGS FOR THE YOUTH IN HIS TESTAMENT TO EDUCATE STUDENTS' DEDICATION DESIRE AT DONG THAP UNIVERSITY

Pham Cong Nghia^{1*}, Le Anh Thi², and Nguyen Phuoc Tien¹

¹Student, Faculty of Political Education, School of Education,
Dong Thap University, Cao Lanh 870000, Vietnam

²Faculty of Political Education, School of Education,
Dong Thap University, Cao Lanh 870000, Vietnam

*Corresponding author: Pham Cong Nghia, Email: pcnghialv@gmail.com

Article history

Received: 15/6/2023; Received revised from: 24/8/2023; Accepted: 30/8/2023

Abstract

The work of Ho Chi Minh's Testament is a great asset of the nation. This work is dedicated to the youth, because the young generation inherits the revolutionary cause of the country. Vietnamese students in general and students of Dong Thap University in particular are an integral part of the youth - an important component of the nation's internal strength. Recognizing that importance, the authors have researched and analyzed Ho Chi Minh's teachings to young people in this work and thereby, applied suggestion some methods to motivate Dong Thap University students' dedication desire, partly helping to clarify the content of teaching guidance and also maximizing their abilities.

Keywords: *Dedication desire, the work of Ho Chi Minh's Testament, teachings, youth.*

1. Đặt vấn đề

Thanh niên là lực lượng tràn đầy tinh thần nhiệt huyết, tính xung kích trên mọi mặt trận, sẵn sàng cống hiến sức lực, trí tuệ vào công cuộc đấu tranh giành thắng lợi cho dân tộc và xây dựng phát triển đất nước. Trong thời kỳ chiến tranh, đã có những thanh niên hy sinh như anh hùng Lý Tự Trọng, chị Võ Thị Sáu, chị Đặng Thùy Trâm, anh Nguyễn Văn Thạc,... đây chỉ là một vài tấm gương tiêu biểu nhưng phần nào khắc họa sự cống hiến cao cả của nhiều thế hệ thanh niên Việt Nam đã không nghĩ đến lợi ích bản thân, quên mình mà chiến đấu đến hơi thở cuối cùng vì độc lập, tự do, hòa bình và thống nhất cho đất nước. Thế hệ thanh niên ngày nay vô cùng biết ơn và trân quý những cống hiến, hy sinh của các bậc tiền nhân, của các anh, các chị để đất nước độc lập, hòa bình và phát triển.

Trong giai đoạn hiện nay, thanh niên có nhiều cơ hội để lập thân, lập nghiệp bởi lợi thế về những chủ trương, đường lối rộng mở của Đảng và Nhà nước, một môi trường năng động và hội nhập. Tuy nhiên, một bộ phận thanh niên bị ảnh hưởng lối sống thực dụng, thích hưởng thụ, thụ động và không có trách nhiệm với bản thân, gia đình, cộng đồng và đất nước.

Để vững bước tạo dựng sự nghiệp và cống hiến cho đất nước, đòi hỏi thanh niên phải có nhiều tố chất và năng lực vững vàng. Trong di sản Hồ Chí Minh để lại, Người nhận định: “Thanh niên là người chủ tương lai của nước nhà. Thật vậy nước nhà thịnh hay suy, yếu hay mạnh một phần lớn là do các thanh niên. Thanh niên muốn làm người chủ tương lai cho xứng đáng thì ngay hiện tại phải rèn luyện tinh thần và lực lượng của mình, phải ra làm việc để chuẩn bị cái tương lai đó” (Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 5, tr. 216). Như vậy, làm thế nào để rèn luyện và làm việc cho tốt để thúc đẩy những thế mạnh, năng lực nội tại trong mỗi sinh viên (SV) được bộc lộ và phát huy tối đa và ngày nay khát vọng của thanh niên nói chung và SV nói riêng là gì? Đây là một vấn đề lớn mà nhóm nghiên cứu luôn trăn trở, tìm kiếm mọi cơ hội nghiên cứu những giải pháp nhằm thúc đẩy khát vọng cống hiến phù hợp và thiết thực trong SV.

Khi nghiên cứu về tác phẩm Di Chúc của Hồ Chí Minh, nhóm tác giả nhận thấy đây là một tác phẩm chứa đựng nhiều giá trị tạo động lực mạnh mẽ đối với thanh niên. Tác phẩm căn dặn rất nhiều điều về Đảng, về nhân dân lao động,... nhưng cũng luôn trăn trở về thế hệ thanh niên Việt Nam, mong muốn làm sao để thanh niên ngày càng phát triển. Sinh viên Việt Nam nói chung và SV Trường Đại

học Đồng Tháp nói riêng là một bộ phận hợp thành trong lực lượng thanh niên – thành tố quan trọng tạo nên sức mạnh nội sinh của dân tộc. Vì thế, nhóm tác giả chọn đề tài “Vận dụng lời dạy của Hồ Chí Minh về thanh niên trong tác phẩm Di chúc nhằm thúc đẩy khát vọng cống hiến cho SV Trường Đại học Đồng Tháp” để nghiên cứu.

2. Nội dung

2.1. Lời dạy của Hồ Chí Minh về thanh niên trong tác phẩm Di Chúc

2.1.1. Khái quát nội dung trong tác phẩm Di chúc

Tháng 5/1965, Hồ Chí Minh bắt đầu bí mật viết những dòng đầu tiên trong Di chúc, lúc đầu đặt tên rất bình dị với tựa đề “Tuyệt đối bí mật”. Đây là bản gồm ba trang do chính Hồ Chí Minh đánh máy, phần cuối đề Hà Nội, ngày 15/5/1965, dưới có chữ ký “Hồ Chí Minh” và bên trái có chữ ký của đồng chí Lê Duẩn - Bí thư thứ nhất Ban chấp hành Trung ương Đảng chứng kiến. Di chúc là tác phẩm chứa đựng nhiều giá trị to lớn, thôi thúc tinh thần dân tộc và là ngọn lửa truyền cảm hứng trong cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc. Mỗi từ ngữ trong “Tài liệu đặc biệt” đều là sự trăn trở, suy nghĩ vô cùng kỹ lưỡng, là kết tinh sự lo toan cả cuộc đời của Hồ Chí Minh dành cho Đảng, dân tộc Việt Nam và bạn bè quốc tế. Do đó, phần đầu Hồ Chí Minh nói về cuộc đấu tranh của nhân dân ta trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước sẽ tất thắng không xa, nhiều điệp từ nhiều lần xuất hiện. Đó là sự khẳng định của Hồ Chí Minh với tư cách người đứng đầu đất nước, càng tiếp thêm động lực cho nhân dân. Với Hồ Chí Minh, độc lập, hòa bình và thống nhất là một khát vọng mà cả dân tộc luôn hướng đến. Vấn đề chính đôn lại Đảng, chăm sóc đời sống của các tầng lớp nhân dân, chăm sóc đối với thương binh, miễn thuế nông nghiệp một năm cho các hợp tác xã nông nghiệp, xây dựng lại thành phố và làng mạc, khôi phục và phát triển kinh tế, văn hóa, củng cố quốc phòng, chuẩn bị thống nhất đất nước. Bên cạnh đó, Hồ Chí Minh còn căn dặn về phong trào công sản quốc tế và dành những dòng cuối nói về việc riêng của bản thân.

Trong tác phẩm, Hồ Chí Minh không đề sót một đối tượng nào. Đặt niềm tin và kỳ vọng rất cao vào thế hệ đoàn viên, thanh niên vì đây là những chủ nhân tương lai của đất nước. Hồ Chí Minh để lại cho thanh niên những lời dạy để định hướng cũng như căn dặn các cấp cần chăm lo để phát triển một cách toàn diện. Vì thế, công tác thanh niên là một trong những vấn đề quyết định vận mệnh của dân tộc.

2.1.2. Nội dung lời dạy của Hồ Chí Minh về thanh niên trong tác phẩm Di chúc

Khi còn rất trẻ, Hồ Chí Minh đã sang Phương Tây tìm đường cứu nước và đi đến nhiều nơi trên thế giới, có dịp tiếp xúc, làm việc, giao lưu cùng thanh niên các nước. Qua đó, hiểu được những khó khăn, gian khổ và có cái nhìn toàn diện về thanh niên nói chung. Vì vậy, khi trở về nước, Hồ Chí Minh đã tập hợp thanh niên để truyền bá những tư tưởng mới, kêu gọi họ tham gia vào cuộc đấu tranh giành độc lập cho dân tộc. Đến cuối đời vẫn nghĩ và lo cho thanh niên, Người căn dặn Đảng và Nhà nước phải chăm lo cho thanh niên phát triển. Những lời căn dặn đều thể hiện rõ với khoảng 75 từ được Hồ Chí Minh đề cập trong tác phẩm Di chúc.

Thanh niên với độ tuổi xung kích, nhiệt huyết và đang trong quá trình từng bước trưởng thành. Do vậy, Hồ Chí Minh nhận định “đoàn viên thanh niên nói chung là tốt” (Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 15, tr. 612). Chữ tốt ở đây có thể hiểu là luôn xung phong, không ngại khó, không ngại khổ, là đức tính thương người, vì nhân dân mà sẵn lòng giúp đỡ, luôn ra sức học tập, rèn luyện để nâng cao năng lực và phẩm chất người thanh niên để ra sức cống hiến năng lực, trí tuệ, sức lực cho đất nước nước, như chủ động viết đơn tình nguyện tham gia thực hiện nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc, thực hiện tăng gia sản xuất trong hoạt động kinh tế, xây dựng kiên thiết đất nước,... với tinh thần đó thể hiện cao độ “trong mọi việc đều hăng hái xung phong” (Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 15, tr. 612).

Lịch sử dân tộc ta trải qua nhiều giai đoạn gian khổ, khó khăn vì thường xuyên chịu thiên tai, nền nông nghiệp lúa nước lạc hậu và đất nước thường xuyên bị xâm lược. Trong giai đoạn cuối thế kỷ XIX đầu thế kỷ XX, rất khó khăn phức tạp và đan xen nhiều mâu thuẫn trong xã hội. Thực dân Pháp xâm lược và đô hộ đất nước trên các lĩnh vực về chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội. Dân tộc ta phải đối mặt với nhiều khó khăn như: phải chịu nhiều thứ thuế, nạn đói, nạn dốt, nạn bắt lính “tình nguyện”, âm mưu chia rẽ vùng miền để cai trị. Cách mạng ngoài đấu tranh chống bọn xâm lược thì phải chống nạn đói, nạn dốt, thực hiện tăng gia sản xuất, thực hiện bình dân học vụ, xây dựng đời sống mới,... nhưng thanh niên “không ngại khó khăn” (Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 15, tr. 612) như Hồ Chí Minh nhận định. Với tinh thần đó, trong nhiều hoạt động phong trào, thanh niên đã xác định

những khó khăn nào cần giải quyết trước mắt để giúp nhân dân khắc phục, ổn định đời sống, ra sức học tập tuyên truyền và chống thực dân Pháp. Qua đó, tinh thần vì nghĩa đồng bào đối với nhân dân được thúc đẩy và không kể những vất vả, khó nhọc, vẫn đương đầu với những tình huống có thể hy sinh vì một lòng với Tổ quốc, với nhân dân đã không màng đến những danh lợi cho cá nhân.

Hồ Chí Minh dạy thanh niên phải luôn “có chí tiến thủ” (Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 15, tr. 612) trong đó mang nhiều mong ước để bản thân phát triển về năng lực, trí tuệ,... ở đó thanh niên không tự mãn với những gì mình đang có, mà với ý chí tự lực, tự cường luôn phấn đấu vươn lên bằng đôi tay và khối óc để chinh phục những cột mốc mới, như tiến thủ trong học tập, nghiên cứu khoa học, công việc và sáng chế,... Trong những tác phẩm khác, Hồ Chí Minh nhiều lần căn dặn thanh niên phải, “Hăng hái, kiên quyết, không sợ khó, không sợ khổ. Phải siêng học, phải siêng làm, phải tiết kiệm. Việc nên làm (như ủng hộ kháng chiến, tăng gia sản xuất) thì ta không chờ ai nhắc nhở. Việc nên tránh (như tự tư tự lợi) thì ta không đợi ai ngăn ngừa” (Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 4, tr. 194). Ở mỗi giai đoạn, thanh niên có những mong muốn riêng và từ đó thôi thúc bản thân tìm tòi nghiên cứu để chinh phục một mục tiêu cao nhất cho bản thân và cộng đồng xã hội. Nếu thanh niên luôn có chí tiến thủ sẽ giúp bản thân ngày một phát triển và góp phần vào công cuộc xây dựng quê hương, đất nước phát triển ngày thêm giàu đẹp.

Thanh niên là đội hậu bị là chủ nhân tương lai của đất nước, do đó việc đào tạo phải đặt ở vị trí trung tâm để giáo dục về kiến thức và những tố chất cần có của một con người xã hội chủ nghĩa, về sống có mục đích, có lý tưởng. Đồng thời, phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, tư tưởng đúng đắn, tình cảm cao đẹp, tác phong chuẩn mực và đạo đức cách mạng... Vì thế phải chú ý học tập và rèn luyện từ việc lớn đến việc nhỏ để xứng đáng là người chủ tương lai nước nhà, đưa đất nước tiến lên chủ nghĩa xã hội. Những phẩm chất và năng lực của người thanh niên được Hồ Chí Minh khái quát trên hai khía cạnh độc lập nhưng thống nhất trong một chỉnh thể đó là “những người thừa kế xây dựng xã hội chủ nghĩa vừa “hồng” vừa “chuyên”” (Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 15, tr. 612).

Trong quan điểm về “hồng và chuyên” Hồ Chí Minh cho rằng, “hồng” là người sống có lý tưởng

cách mạng, có phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống trong sáng. Từ “chuyên” là người có trí tuệ và trình độ về chuyên môn nghiệp vụ, khoa học - kỹ thuật, phương pháp làm việc khoa học,... Đây là hai quan điểm luôn gắn bó mật thiết với nhau. Hồ Chí Minh rất quan tâm đến “hồng và chuyên”, đức và tài, vì đây là những yếu tố vô cùng quan trọng và có mối quan hệ mật thiết để giáo dục và đào tạo thanh niên trở thành giường cột nước nhà. Trong đó, đạo đức là cái gốc của mọi việc, là ngọn nguồn của những bắt đầu mới. Còn chuyên môn thấp thì thanh niên có thể không ngừng học tập, tìm tòi, nghiên cứu để có thể bắt kịp với xu hướng phát triển. Tuy nhiên, một người không có đạo đức thì mọi sự đều thất bại, vì ở họ, mọi người không tin tưởng và ngại đồng hành cùng nhau. Bên cạnh đó, “hồng và chuyên” còn hướng tới con người xã hội chủ nghĩa trong thanh niên phải là những con người có tư tưởng văn minh, tiến bộ, ý thức và năng lực làm chủ nước nhà. Biết tiên phong, gương mẫu và hết lòng vì xã hội, cộng đồng, đất nước, theo tinh thần tập thể.

Dân tộc ta từ xưa cho đến nay có truyền thống xem giáo dục là quốc sách hàng đầu, trong tiến trình phát triển của đất nước, trải qua nhiều biến động của lịch sử thì phương châm đó vẫn được Hồ Chí Minh rất xem trọng để đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ kế cận. Vì vậy Hồ Chí Minh đánh giá cao vai trò, vị trí của thanh niên, đưa ra những nội dung học tập và rèn luyện cho thanh niên cố gắng trau dồi bản thân. Đây không phải là việc làm dễ dàng. Vì thế, phải luôn có những lời động viên, khuyến khích họ ra sức rèn luyện và nâng cao chuyên môn. Do vậy, trong tiến trình phát triển của đất nước phải đặt thanh niên ở vị trí chiến lược nhằm chăm lo giáo dục và đào tạo để họ trở thành thế hệ kế thừa và phát triển nước nhà. Nếu không đề cao vai trò của giáo dục và đào tạo thì đất nước sẽ ngày càng tụt hậu và nguy cơ mất độc lập, tự do cận kề.

Vai trò của Đảng đối với việc giáo dục và đào tạo thanh niên được Hồ Chí Minh căn dặn trong tác phẩm Di chúc luôn có tính định hướng bao quát. Do đó, Đảng phải chăm lo giáo dục, đào tạo cho thế hệ đoàn viên thanh niên như lời Hồ Chí Minh căn dặn: “Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết” (Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 15, tr. 612). Trong đó, việc giáo dục đạo đức cách mạng cho thanh niên được xem là nhân tố quan trọng của một người cách mạng. Đảng phải

chú trọng trong công tác giáo dục và tuyên truyền để thanh niên nắm rõ lý luận để nhận thức đúng đắn về ý nghĩa và tầm quan trọng của đạo đức cách mạng. Trước tiên, phải giáo dục cho thanh niên về lòng trung với nước, hiếu với dân, hết lòng phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân, không ngại khó khăn gian khổ, hết lòng, hết sức cống hiến cho đất nước. Trong tác phẩm Di chúc, Người đã căn dặn: “Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng xã hội chủ nghĩa vừa “hồng” vừa “chuyên”” (Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 15, tr. 612). Nội dung rèn luyện đức tính cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư là một việc cốt lõi trong đạo đức cách mạng để thanh niên ghi nhớ và thực hành trong đời sống. Thông qua việc siêng năng cần cù trong công việc, tiết kiệm tránh lãng phí tiền của, sống phải ngay thẳng, không tham của công và tinh thần vì việc công lên trên hết, không tự tư tự lợi, vì đây là việc làm hằng ngày gắn với đời sống.

Do đó, phải đẩy mạnh trong công tác nêu gương và khơi dậy khát vọng cống hiến để thanh niên ra sức học tập và hoạt động phong trào, hướng tới xây dựng con người xã hội chủ nghĩa. Dân tộc ta có truyền thống tương thân tương ái, luôn giúp đỡ lẫn nhau. Từ đó, Hồ Chí Minh đã vận dụng và phát huy truyền thống đó thông qua tình yêu thương con người, sống có nghĩa có tình. Đây là phẩm chất có tính nhân văn sâu sắc và cũng là sự thể hiện mối quan hệ giữa cá nhân với cá nhân trong xã hội. Vì thế, Đảng cần xác định đây là phẩm chất đạo đức cao đẹp cần phát huy truyền thống dân tộc và lòng tự hào trong thanh niên. Qua đó, giáo dục cho thanh niên có lòng yêu thương những người nghèo khổ, những người bị áp bức, bóc lột và tình yêu thương đó còn vượt ra ngoài biên giới quốc gia, dân tộc. Tuy nhiên, đây không phải là những điều to lớn, quá sức để thể hiện tình yêu thương mà ngay trong đời sống thường ngày bằng những việc làm cụ thể như sự quan tâm, thăm hỏi, giúp đỡ bạn bè, có tình đồng chí yêu thương lẫn nhau và tình anh em cùng giúp nhau tiến bộ.

Bên cạnh tình yêu thương con người, tinh thần quốc tế trong sáng được Hồ Chí Minh đề cập trong đạo đức cách mạng, toát lên ý nghĩa nhân văn cao cả cho thế hệ thanh niên phải biết mở rộng nhiều hướng để gắn kết, góp phần vào tình nghĩa giữa các dân tộc cùng nhau đoàn kết vượt qua khó khăn gian khổ. Vì vậy, đề cao tư tưởng giáo dục đạo đức luôn được xem trọng để hướng tới xã hội chủ nghĩa.

Qua nghiên cứu những lời dạy của Hồ Chí Minh về thanh niên trong tác phẩm Di chúc, có thể kết luận rằng, Hồ Chí Minh đặc biệt nhấn mạnh đến vai trò, vị trí của thanh niên trong tất cả giai đoạn lịch sử giữ nước và dựng nước. Nhận thấy được những ưu điểm nổi bật của thế hệ trẻ và đặt trọn niềm tin vào sức mạnh mà họ có thể đóng góp cho công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa sau ngày thắng lợi. Chính vì thế, Hồ Chí Minh đã nêu lên những yêu cầu cốt lõi đối với thanh niên, đó là những người kế thừa sự nghiệp cách mạng phải vừa “hồng” vừa “chuyên”. Đồng thời, cũng giao trọng trách xây dựng đội ngũ ưu tú này về phía Đảng.

Tuy vậy, để phát huy tối đa vai trò của thanh niên, đòi hỏi mỗi thanh niên phải có nhận thức cao trong học tập và rèn luyện, xứng đáng với những lời dạy của Hồ Chí Minh - vị lãnh tụ vĩ đại của cách mạng Việt Nam.

2.2. Phát huy lời dạy của Hồ Chí Minh về thanh niên vào việc thúc đẩy khát vọng cống hiến cho sinh viên Trường Đại học Đồng Tháp giai đoạn hiện nay

Trải qua hơn 50 năm từ ngày Hồ Chí Minh viết những dòng đầu tiên trong tác phẩm Di chúc, tác phẩm đã để lại cho dân tộc nhiều định hướng quan trọng trong tiến trình mở cửa và hội nhập quốc tế. Trong những năm đầu bản Di chúc là lời thôi thúc nhân dân ta đoàn kết đấu tranh đến cùng chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, vì một khát vọng chung đấu tranh giành độc lập, hòa bình. Đến ngày nay, những khát vọng cống hiến ấy vẫn luôn rực cháy trong thanh niên Việt Nam và SV cả nước, trong đó có SV Trường Đại học Đồng Tháp.

Qua nghiên cứu, nhóm tác giả nhận thấy, chưa có một khái niệm cụ thể về “khát vọng cống hiến”. Tuy nhiên, những gì ngày nay chúng ta biết về “khát vọng cống hiến” lại in đậm trong tư tưởng và hành động thực tiễn của Hồ Chí Minh với một khát vọng đất nước độc lập, hòa bình thông qua việc ra đi tìm đường cứu nước bằng chính đôi tay và sức lực để làm việc và học tập. Từ đó, cống hiến trí tuệ, sức lực vào một khát vọng vì nước nhà hòa bình, thống nhất. Chính từ tinh thần khát vọng cống hiến to lớn ấy, đã truyền niềm tin, động lực vào thế hệ mai sau về tinh thần xung kích, nhiệt huyết. Do vậy, trong mỗi thanh niên đều có một khát vọng mang về lợi ích thiết thân cho bản thân và những khát vọng đó

được tập hợp sẽ trở thành khát vọng chung hòa vào một nhịp đập cùng phấn đấu cống hiến cho đất nước. Vì vậy, việc vận dụng và phát huy lời dạy của Hồ Chí Minh đối với thanh niên trong tác phẩm Di chúc nhằm thúc đẩy khát vọng cống hiến là một việc làm quan trọng.

Khát vọng cống hiến của thanh niên:

Theo *Từ điển Tiếng Việt*, khát vọng là mong muốn, đòi hỏi với một sức thôi thúc mạnh mẽ. Khát vọng tự do, khát vọng chân chính của hàng triệu người (Nguyễn, 2014, tr. 750. Cống hiến là đóng góp cái quý giá của mình vào sự nghiệp chung. (Nguyễn, 2005, tr. 285).

Theo Nguyễn Anh Tuấn, Ủy viên Trung ương Đảng - Nguyên Bí thư thứ nhất Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh có viết: “Nếu đặt câu hỏi “khát vọng, lẽ sống của thanh niên Việt Nam hiện nay là gì?”, có lẽ câu trả lời được thể hiện rõ nét nhất trong chính những hành động hằng ngày của mỗi bạn thanh niên; đó là tinh thần tận hiến vì quê hương, đất nước phát triển giàu mạnh. Khát vọng và nỗ lực của thanh niên trong học tập, lao động chính là những cống hiến, góp phần dựng xây đất nước giàu mạnh, hùng cường”. (Nguyễn, 2022).

Từ việc kế thừa các kết quả nghiên cứu của các tác giả, nhà nghiên cứu, nhóm tác giả khái quát Khát vọng cống hiến như sau: *Khát vọng cống hiến* là những mong ước hướng tới những giá trị tốt đẹp, mà bản thân chủ động cống hiến tài năng, trí tuệ, sức lực của mình để đóng góp vào lợi ích chung. Từ đó, mang lại những điều tích cực, tốt đẹp cho bản thân và cộng đồng, xã hội.

2.2.1. Khát vọng cống hiến của sinh viên Trường Đại học Đồng Tháp và những vấn đề đặt ra trong giai đoạn hiện nay

Trong môi trường, Trường Đại học Đồng Tháp, SV có nhiều cơ hội để tiếp cận những tri thức mới và rèn luyện được các kỹ năng phục vụ trong học tập lẫn công việc tương lai. Do đó, SV ngày nay năng động, tích cực trong nhiều hoạt động phong trào Đoàn - Hội và thích nghi với điều kiện môi trường một cách nhanh chóng. Trong bối cảnh xã hội ngày một tiến bộ và phát triển, để đáp ứng với điều kiện mới, Trường Đại học Đồng Tháp đã không ngừng cải cách như: nâng cấp cơ sở vật chất khan trang, hiện đại, chế độ khen thưởng ngày một nâng cao, nhiều quỹ học bổng, đặc biệt là đội ngũ giảng viên chuyên

môn cao, giàu kinh nghiệm, nhiệt huyết, yêu thương SV. Đây chính là một trong những yếu tố quan trọng góp phần thúc đẩy SV hiện thực hóa khát vọng của bản thân. Hướng tới chinh phục được đỉnh cao trong học tập, rèn luyện, nghiên cứu khoa học, hoạt động phong trào qua đó tích lũy kiến thức, kỹ năng để mang những hiểu biết cống hiến vào sự phát triển chung cho tập thể, cộng đồng, xã hội.

Từ khi Trường Đại học Đồng Tháp được thành lập đến nay, các thế hệ SV đã không ngừng thực hiện những khát vọng cống hiến của bản thân khi học tập tại Trường và tinh thần đó luôn được tiếp nối thông qua số liệu mà nhóm nghiên cứu thu thập được.

Bảng 1. Thực trạng khát vọng cống hiến của sinh viên Trường Đại học Đồng Tháp

Tham gia dưới hình thức	Số lượng SV	Tỉ lệ %
Tự nguyện	329/400	82,3
Vận động của thầy/cô, cán bộ lớp	35/400	8,8
Tham gia khi được bạn bè vận động	31/400	7,6
Bắt buộc tham gia	5/400	1,3

Qua kết quả khảo sát, cho thấy SV luôn mang trong mình tinh thần xung kích, tự nguyện cống hiến sức trẻ, tài năng, trí tuệ vào các hoạt động chung của nhà trường, cộng đồng xã hội với tỉ lệ 82,3 % trong nhiều hoạt động phong trào điển hình như:

Về phong trào tình nguyện: Trong nhiệm kỳ Đại hội Đoàn Trường Đại học Đồng Tháp khóa VIII, về các hoạt động tình nguyện đã “tổ chức 07 đợt hiến máu tình nguyện với 857 đơn vị máu và Tổ chức 01 lớp tập huấn “Tiếp sức đến trường” cho 128 tình nguyện viên tham gia. Trong năm 2022, chương trình Chiến dịch “Sinh viên tình nguyện hè” đã “có 335 chiến sĩ tình nguyện, phân thành 16 đội hình, trong đó đã đóng góp hơn 2.500 ngày công lao động (Đoàn Trường Đại học Đồng Tháp, 2022a).

Về đóng góp các ý tưởng, sáng kiến: Trong nhiệm kỳ khóa VII Đoàn trường tổ chức hoạt động “Mỗi thanh niên một ý tưởng sáng tạo” qua đó “có 1.201/1.024 ý tưởng được đăng tải trên Ngân hàng ý tưởng sáng tạo thanh niên Việt Nam; thực hiện mô hình “3 kèm 1” dạy học tiếng Anh theo hình thức trực tuyến. (Đoàn Trường Đại học Đồng Tháp, 2022b).

Về hoạt động xung kích bảo vệ Tổ quốc: Trong nhiệm kỳ, qua 05 buổi tuyên truyền có “hơn 1.500 Đoàn viên thanh niên tham gia tuyên truyền về chủ quyền biển, đảo Việt Nam, an ninh biên giới” đây là những hoạt động thiết thực gắn với giáo dục truyền thống yêu nước từ sự cống hiến sức lực để tuyên truyền, góp phần đấu để bảo vệ chủ quyền lãnh thổ quốc gia. (Đoàn Trường Đại học Đồng Tháp, 2022a).

Tuy nhiên, một bộ phận SV chưa có khát vọng cống hiến trong chủ động tham gia với ý muốn tự nguyện, phải qua sự vận động, thúc đẩy từ thầy/cô, cán bộ lớp chiếm 8,8%; tham gia cùng mối quan hệ bạn bè chiếm 7,6 % và 1,3 % SV tham gia với tinh thần cưỡng ép. Do vậy, một bộ phận SV chưa nhận thức đầy đủ về khát vọng cống hiến, ngại dấn thân, ngại bước khỏi vùng an toàn.

Bảng 2. Tính chủ động tham gia thực hiện khát vọng cống hiến trong sinh viên

Hoạt động phong trào	Tỉ lệ SV tham gia	Tỉ lệ %
Đã tham gia	136/400	34
Đang tham gia	120/400	30
Tham gia khi có yêu cầu	86/400	21,5
Chưa từng tham gia	58/400	14,5

Qua đó, có thể nhìn nhận một cách tổng quan về sự cống hiến của SV trong các hoạt động, phong trào của nhà trường, cộng đồng, xã hội. Với 34% SV đã tham gia cống hiến sức trẻ, tài năng, trí tuệ; 30% số SV đang thực hiện khát vọng cống hiến trong nhà trường, cộng đồng, xã hội (tháng 8/2023). Tuy nhiên, có 21,5% số SV tham gia phải có yêu cầu từ thầy/cô, ban cán sự lớp và 14,5 % số SV chưa từng tham gia các hoạt động phong trào. Như vậy, có thể nhìn nhận tỉ lệ SV đã và đang cống hiến chiếm 64% và 36% số SV tham gia các hoạt động phải có sự thúc đẩy từ yếu tố bên ngoài tác động đến nhận thức trong SV. Qua đó, có thể nhận thấy một số nguyên nhân làm giảm tinh thần khát vọng cống hiến trong SV và việc thúc đẩy khát vọng cống hiến như sau:

Một là, cơ chế, chính sách cho SV chưa bắt kịp so với yêu cầu của sự phát triển xã hội. Môi trường hoạt động phong trào chưa thật sự đa dạng; việc học tập chiếm phần lớn và chi phối thời gian trong tuần. Với 53,8% số lượng SV cho ý kiến kiến, như vậy trong cơ chế chính sách đôi lúc chưa có sự bức phá, mang tính dẫn đường đi trước xu thế tất yếu của xã hội, bên cạnh đó hoạt động phong trào chưa phát huy

Bảng 3. Nguyên nhân làm giảm động lực khát vọng cống hiến trong sinh viên

Nguyên nhân	Tỉ số SV	Tỉ lệ %
Cơ chế, chính sách cho SV chưa bắt kịp so với yêu cầu của sự phát triển xã hội. Môi trường hoạt động phong trào chưa thật sự đa dạng; việc học tập chiếm phần lớn và chi phối thời gian trong tuần	215/400	53,8 %
Việc thông tin, tuyên truyền chưa đi vào chiều sâu, thiết thực	85/400	21,3 %
Chưa đổi mới nội dung, phương pháp trong giảng dạy và hoạt động phong trào chưa bắt kịp so với sự phát triển của xã hội	36/400	9 %
Một bộ phận cán bộ quản lý, cố vấn học tập thiếu sự sâu sát đối với SV	33/400	8,8 %
Chế độ khen thưởng, bồi dưỡng chưa tương xứng	18/400	4,5 %
Ý kiến khác	13/400	2,6%

hết tiềm năng, thế mạnh của từng chuyên ngành đào tạo và thời gian học tập chưa linh hoạt.

Hai là, việc thông tin, tuyên truyền chưa đi vào chiều sâu, thiết thực. Với 21,3% số SV cho rằng việc thông tin tuyên truyền trong nhà trường đôi lúc mang tính hình thức, chưa đi vào chiều sâu của hoạt động phong trào và tính thiết thực của một số hoạt động chưa cao gắn với chuyên ngành.

Ba là, một bộ phận cán bộ quản lý, cố vấn học tập thiếu sự sâu sát đối với SV. Với 8,8% số SV nhận định như vậy. Đa phần SV học đại học đều từ 18 tuổi trở lên, nhưng một bộ phận SV chưa nhận thức bao quát về sự học và đời sống xã hội nên rất cần những định hướng, quan tâm sâu sát từ cán bộ quản lý, thầy/cô. Tuy nhiên, một bộ phận cán bộ quản lý, cố vấn học tập nghĩ SV đã trưởng thành nên khi có việc mới trao đổi với lớp. Bên cạnh đó là sự kiêm nhiệm của cán bộ quản lý, cố vấn học tập vừa làm công tác chuyên môn và cố vấn cho lớp nên lượng thời gian chi phối, ít có sự gần gũi và định hướng bao quát cho SV.

Bốn là, chưa đổi mới nội dung, phương pháp trong giảng dạy và hoạt động phong trào chưa bắt kịp so với sự phát triển của xã hội. Có 9% số SV cho rằng nội dung và phương pháp giảng dạy và thiết kế hoạt động phong trào chưa bắt kịp với sự phát triển đất nước, nhất là trong bối cảnh công nghệ số.

Năm là, chế độ khen thưởng, bồi dưỡng chưa tương xứng. Có 4,5 % số SV chưa được ghi nhận tương xứng với những cống hiến mà SV đã bỏ ra.

Bên cạnh đó có 2,6% số SV cho rằng nguyên nhân làm giảm động lực là chưa nhận thức được tầm quan trọng của hoạt động, chưa biết về hoạt động phong trào diễn ra và ít có thời gian trống vì phải đi làm thêm để trang trải chi phí sinh hoạt, công việc gia đình,...

Chính vì vậy, tinh thần xung kích, nhiệt huyết cống hiến trong một bộ phận SV ngày một giảm động lực phấn đấu thực hiện khát vọng trong thời SV. Do đó, cần phải có những nội dung, phương pháp, hình thức phù hợp để thúc đẩy khát vọng cống hiến cho SV Trường Đại học Đồng Tháp.

2.2.2. Một số khía cạnh thúc đẩy khát vọng cống hiến cho sinh viên Trường Đại học Đồng Tháp trong giai đoạn hiện nay

a. Về nội dung

Theo nghị quyết TW 7 khóa X của Đảng khẳng định: “Thanh niên là lực lượng xã hội to lớn, một trong những nhân tố quan trọng quyết định tương lai, vận mệnh dân tộc... công tác thanh niên là vấn đề sống còn của dân tộc” (Ban Chấp hành Trung ương Đảng, 27/5/2008). Vì vậy, việc phát hiện và bồi dưỡng thanh niên để phát huy năng lực nội tại là một việc làm cần thiết để chinh phục khát vọng của bản thân. Qua đó, cống hiến tài năng, trí tuệ, sức lực vào công cuộc phát triển chung của cả nước.

Hồ Chí Minh căn dặn “Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa "hồng" vừa "chuyên". Chính từ quan điểm đó, trong Đại hội XIII của Đảng đã đưa ra nghị quyết “khơi dậy truyền thống yêu nước, niềm tự hào dân tộc, niềm tin, khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc”. (Ban Chấp hành Trung ương Đảng, 2021). Vì vậy, đất nước muốn phát triển phồn vinh thì chính việc đào tạo, bồi dưỡng cho thanh niên có đạo đức tốt và giỏi chuyên môn nghiệp vụ, từ đó khơi dậy lòng tự hào dân tộc và năng lực nội tại trong SV để góp phần khẳng định tuổi trẻ Trường Đại học Đồng Tháp và đóng góp vào công cuộc phát triển đất nước.

Một là, đổi mới cơ chế, chính sách trong chăm

lo, giáo dục SV. Để thực hiện lời căn dặn của Hồ Chí Minh, Đảng ủy nhà Trường xác định “đẩy mạnh công tác giáo dục truyền thống, lý tưởng cách mạng, hiểu biết về Đảng cho đoàn viên ưu tú, cảm tình Đảng”. (Kế hoạch kết nạp Đảng viên nhiệm kỳ 2020-2025 Đảng Ủy Trường Đại học Đồng Tháp). Từ đó, nghiên cứu các giá trị truyền thống để tạo ra nhiều hoạt động hướng về niềm tự hào dân tộc cũng như truyền thống lịch sử của Đảng Cộng sản Việt Nam, của Đảng ủy nhà Trường cho SV tham gia. Một khi khơi dậy lòng tự hào sẽ có niềm tin và đặt ra những khát vọng cho bản thân để cống hiến góp phần bồi dưỡng lòng yêu nước, truyền thống dân tộc. Bên cạnh đó Đảng Ủy nhà Trường xác định “Thường xuyên đổi mới nội dung, phương thức hoạt động, tập hợp quần chúng vào tổ chức, đi đôi với tăng cường các hoạt động phong trào thi đua yêu nước thiết thực, giao việc, thử thách,... từ đó chọn ra những người ưu tú, tích cực, tiêu biểu giới thiệu cho Đảng xem xét kết nạp đảng viên” (Đảng Ủy Trường Đại học Đồng Tháp, 2020). Từ đó Đảng ủy nhà Trường cần nghiên cứu những cơ chế chính sách đặc thù để tạo điều kiện cho SV có môi trường học tập đa dạng gắn kiến thức với thực tế chuyên môn. Do đó, tùy theo từng chuyên ngành, sẽ định hướng cho SV thực hiện gắn với nhu cầu nghề nghiệp trong tương lai, bằng việc mạnh dạn giao việc như: cho SV tự chủ trong kinh doanh, dịch vụ, khởi nghiệp, thực tập, tổ chức sự kiện,... ví dụ: SV chuyên ngành sư phạm tiếng Anh đến năm 3 năm 4 đã tích lũy lượng kiến thức chuyên sâu vì thế nhà Trường nghiên cứu làm cầu nối giữa SV với người học hoặc cho SV tập sự tại các Trung tâm Ngoại ngữ - Tin học, qua đó SV vừa được vận dụng những kiến thức đã học để giảng dạy và vừa có thêm nguồn thu nhập trang trải chi phí. Như vậy, sẽ thúc đẩy SV tìm tòi, nghiên cứu, cải tiến phương pháp giảng dạy và sáng tạo trong quá trình thực hiện để những kiến thức ngày một trao dồi và có chuyên môn cao khi ra trường. Trong quá trình giao việc cần theo dõi kiểm tra, giám sát và định hướng SV. Qua đó, góp phần tập hợp quần chúng vào tổ chức và phát hiện bồi dưỡng những quần chúng ưu tú, trong quá trình thực hiện phải “tin người giao việc, giao việc phải tin người” vì khi có niềm tin thì mới tạo dựng được sự gắn kết, đồng hành và chia sẻ, từ việc mạnh dạn giao nhiệm sẽ giúp SV được thử thách, rèn luyện, từng bước phát huy sở trường và ngày một phát triển góp phần tạo nguồn đoàn viên ưu tú giới thiệu cho Đảng xem xét

kết nạp và cũng chính từ Đảng viên là SV, là đội ngũ kế thừa, là niềm tin của các quần chúng để cố gắng trau dồi và rèn luyện để được như bạn bè và cùng lan tỏa tinh thần đó trong nhà Trường.

Hai là, đẩy mạnh công tác giáo dục đạo đức. Trong việc giáo dục đạo đức cách mạng và bản lĩnh chính trị cho SV giai đoạn hiện nay vô cùng quan trọng và cần thiết, vì khi đã nắm vững và hiểu đúng mới vận dụng thành công. Qua đó, khơi dậy lòng tự hào với truyền thống dân tộc nhằm hun đúc tinh thần trung với Tổ quốc, với nhân dân và rèn luyện các phẩm chất đạo đức cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư và sống hòa nhã yêu thương những người xung quanh bằng những việc làm trong đời sống thường ngày, giúp SV rèn luyện được phẩm chất đạo đức. Tác động đến niềm tin và được sự ủng hộ của những người xung quanh, từng bước trao dồi, rèn luyện, cống hiến và trưởng thành. Tuy nhiên, con người có tài giỏi, có khát vọng lớn cho bản thân mà bỏ qua những giá trị đạo đức sẽ nhanh chóng bị xã hội lên án và những khát vọng đó sẽ không thành hiện thực. Bởi vậy, SV phải lấy nền tảng “đạo đức là gốc của mọi việc” để rèn luyện thường xuyên như mỗi sáng phải rửa mặt để tẩy đi những vết dơ. Từng bước phát huy những phẩm chất tốt đẹp về tinh thần sống có trách nhiệm trong từng hành động, hướng tới những giá trị chân - thiện - mỹ.

Ba là, xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên giỏi chuyên môn, nghiệp vụ.

Bảng 4. Mức độ sinh viên mong muốn được lồng ghép nội dung lời dạy của Hồ Chí Minh về thanh niên trong tác phẩm Di chúc vào trong học tập và thiết kế các hoạt động phong trào

Mức độ	Tỉ lệ SV	Tỉ lệ %
Không cần thiết	3/400	0,8
Tương đối cần thiết	34/400	8,4
Cần thiết	187/400	46,8
Rất cần thiết	176/400	44

Trong việc đào tạo, phải có đội ngũ giảng dạy giỏi chuyên môn và nghiệp vụ để truyền đi những kiến thức, văn hóa, giúp SV hiểu biết và nhận thức đầy đủ. Do vậy, vai trò của giảng viên rất quan trọng trong đào tạo nguồn nhân lực có chất lượng đáp ứng yêu cầu sự phát triển của đất nước. Nhất là giảng viên giảng dạy lý luận chính trị vì đây là đội ngũ trực tiếp truyền đạt chính sách, đường lối của Đảng, nhà nước và tư tưởng Hồ Chí Minh, qua đó nghiên cứu vận

dụng lòng ghép lời dạy của Hồ Chí Minh về thanh niên trong giảng dạy. Đối với SV không chuyên về lý luận chính trị, có thể lồng ghép hoặc giới thiệu về tác phẩm Di chúc của Hồ Chí Minh để SV tìm đọc, giúp SV nhận thức sâu sắc. Vì lẽ đó, có đến 99,2 % số SV mong muốn được học và tham gia các hoạt động phong trào gắn với nội dung lời dạy của Hồ Chí Minh về thanh niên trong tác phẩm Di chúc và giảng viên lý luận chính trị là chủ thể tác động mạnh mẽ đến nhận thức và hành động trong SV và là niềm tin, gương sáng để SV noi theo. Do vậy, giảng viên cần tiên phong trong nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, phẩm chất đạo đức nghề nghiệp để thực hiện một cách sâu sắc, toàn diện để truyền đi ngọn lửa nhiệt huyết, giúp đỡ đồng hành cùng SV vượt qua khó khăn để dần thân công hiến trong học tập, hoạt động phong trào từng bước hoàn thiện trường thành.

b. Về phương pháp

Một là, đổi mới phương pháp giảng dạy. Ngày nay với sự phát triển nhanh chóng của khoa học và công nghệ đã phục vụ đắc lực trong việc học tập, vui chơi giải trí của SV. Vì vậy, Nhà trường cần khai thác mạnh mẽ như thực hiện một clip ngắn để trình bày một chủ đề, xây dựng phóng sự, tin bài về nội dung bài học, bài tập trong kinh doanh trên không gian mạng,... và thay đổi hình thức kiểm tra, đánh giá thông qua việc ứng dụng công nghệ thông tin. Từ đó, tạo môi trường học tập đa dạng. Như thế, sẽ lôi cuốn SV tham gia và tăng tính hiệu quả, tính đời sống xã hội trong học tập, cũng qua đó SV có môi trường để khám phá bản thân, biết mặt mạnh và mặt yếu để khắc phục và phát huy. Góp phần bồi dưỡng tính chuyên môn.

Hai là, nâng cao khả năng phân tích SV cho đội ngũ thủ lĩnh Đoàn - Hội. Khi SV đến với mọi hoạt động đều mong muốn mang lại lợi ích thiết thân cho bản thân. Lợi ích thiết thân ở đây có thể là học tập tốt, rèn luyện và trao dồi kỹ năng,... Vì thế, người đứng đầu cần nhận định đúng về SV của đơn vị mình (tốt ở điểm nào? Hăng hái ở những mảng gì? Có chí tiến thủ cao trong lĩnh vực nào?). Từ đó, làm cơ sở cho lãnh đạo nhà Trường, đội ngũ giảng viên, cán bộ Đoàn - Hội hoạch định đề ra phương hướng, kế hoạch phù hợp với thế mạnh của đơn vị. Góp phần tu dưỡng, rèn luyện hướng tới những cột mốc cao trong quá trình học tập tại Trường.

Ba là, khơi dậy niềm tự hào dân tộc và truyền

thống nhà Trường. Mỗi một vùng đất, mỗi một ngôi trường đều có một truyền thống lịch sử và Trường Đại học Đồng Tháp cũng vậy. Với truyền thống đào tạo giáo viên và đa ngành, vì vậy cần khai thác mạnh mẽ lịch sử của nhà Trường, đơn vị để khơi gợi niềm tự hào về Trường, về Khoa, về ngành học mà SV đang theo đuổi. Bên cạnh đó, vị trí địa lý của Trường được ví như địa linh nhân kiệt vì mảnh đất Sen hồng gắn với nhiều truyền thống lịch sử, đặc biệt hơn, đây là nơi an nghỉ của cụ Phó bảng Nguyễn Sinh Sắc thân sinh của Hồ Chí Minh. Vì vậy, nhà Trường cần thiết kế chương trình học và hoạt động phong trào gắn chặt với truyền thống lịch sử. Qua đó, sẽ tiếp thêm ngọn lửa nhiệt huyết cách mạng và động lực để thôi thúc SV tham gia. Vì thế, cần xác định đúng thời điểm để đẩy mạnh tuyên truyền, tổ chức hoạt động để học tập vào các ngày lễ, ngày kỉ niệm, sự kiện quan trọng để tăng ý nghĩa nhằm giúp cho SV có nhận thức sâu sắc về lời dạy, từng bước phát huy tinh thần sống có khát vọng cống hiến.

Bốn là, xây dựng đội ngũ quản lý, cố vấn học tập, thủ lĩnh Đoàn - Hội giỏi chuyên môn, nghiệp vụ. Một trong những người thường xuyên hỗ trợ SV đó chính là đội ngũ cố vấn học tập, do đó trong việc định hướng cũng như dẫn dắt SV rất cần sự quan tâm, đồng hành cùng SV. Tuy đã đủ độ tuổi theo pháp luật và từng bước trưởng thành, nhưng đối với mỗi SV, đều rất cần được dìu dắt và định hướng. Qua đó, SV sẽ có một hướng đi phù hợp, tiếp thêm nghị lực để ngày một dần thân và cống hiến năng lực của mình. Bên cạnh đó, một đội ngũ không thể thiếu trong quá trình đồng hành với SV để chạm tới khát vọng của bản thân đó chính là những thủ lĩnh trẻ. Thủ lĩnh trẻ nhắc đến ở đây là những cán bộ Đoàn - Hội luôn nhiệt huyết vì thế hệ trẻ. Đội ngũ này góp phần vào thúc đẩy khát vọng trong SV. Do đó, cần mở những lớp tập huấn, lớp dạy về quản lý, điều hành và kỹ năng,... để đội ngũ này trở nên chuyên nghiệp, góp phần giải quyết chuyên môn, nghiệp vụ. Có như thế mới nhanh nắm bắt được tâm tư, nguyện vọng góp phần có những kế hoạch và việc làm cụ thể để đồng hành cùng SV dần thân trong học tập và hoạt động phong trào.

c. Về hình thức

Một là, đổi mới hình thức tuyên truyền, vận động trong SV. Mỗi một hoạt động đều hướng tới những giá trị tốt đẹp trong SV, qua đó được lĩnh hội và phát triển kiến thức lẫn kỹ năng. Để thấm nhuần

những ý nghĩa của các hoạt động cần có những kênh để SV tiếp thu và thúc đẩy thực hiện. Trong Di Chúc Hồ Chí Minh chỉ để lại khoảng 75 từ cho thanh niên. Trong đó là những từ ngữ đã được chắc lọc và cô đọng lại. Vì thế, khi đọc qua ai cũng mau nhớ và dễ khắc ghi. Vì vậy, trong việc tuyên truyền cần xây dựng nội dung ngắn gọn, mạnh mẽ và nhà Trường có thể nghiên cứu in thành 1 bảng khổ lớn về lời dạy của Hồ Chí Minh về thanh niên trong tác phẩm Di chúc, bố trí ngay vị trí ra vào cổng chính Trường Đại học Đồng Tháp hoặc tại Khoa Sư phạm Khoa học xã hội để tuyên truyền cho SV.

Việc tuyên truyền đối với SV là khâu quan trọng giúp SV nhận thức và hiểu được tầm quan trọng cũng như ý nghĩa trong học tập, nghiên cứu khoa học và hoạt động, phong trào. Tuy nhiên, cần linh hoạt sử dụng ngôn ngữ viết và ngôn ngữ nói theo bối cảnh không gian, thời gian trong mọi tình huống để tăng tính hiệu quả. Trong quá trình thực hiện cần dùng từ ngữ gần gũi, thông dụng, tránh mỹ miều, bệnh hình thức và lời nói phải đi đôi với hành động cụ thể, tránh trường hợp nói suông, làm việc trễ giờ, hứa hẹn nhưng không thực hiện. Vì thế, người đứng đầu phải nêu gương và thể hiện một cách chân thành không vụ lợi. Bên cạnh đó, cần ứng dụng công nghệ thông tin trong tuyên truyền và khai thác các nền tảng mạng xã hội để SV nắm bắt nhanh chóng và tăng tính phù hợp với đời sống. Như vậy, các thông tin trở nên gần gũi và tăng cường nhận thức trong SV.

Hai là, đa dạng các hoạt động, phong trào đi vào chiều sâu, thiết thực. Nghiên cứu lòng ghép nội dung tác phẩm Di chúc vào các ngày lễ kỷ niệm của Hồ Chí Minh, vào các cuộc thi như Olympic các môn khoa học Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, Ánh sáng soi đường, các cuộc thi văn nghệ truyền thống, hùng biện trong SV, nghiên cứu khoa học, xây dựng không gian văn hóa Hồ Chí Minh thông qua tác phẩm Di chúc,... để những lời dạy thấm sâu vào tiềm thức và khơi dậy lòng tự hào. Qua đó, SV nắm vững và hiểu đúng thì mới vận dụng thành công. Tránh trường hợp các thế lực thù địch lợi dụng, lôi kéo SV tham gia những tôn giáo trái pháp luật, kích động, chống phá Đảng và Nhà nước, đặc biệt là thủ đoạn trong “Diễn biến hòa bình”. Đây là một nhiệm vụ quan trọng đối với thế hệ tương lai của đất nước. Việc đa dạng các hoạt động như thế sẽ nâng cao hiểu biết và nhận thức đúng đắn trong công cuộc phát triển đất nước.

Ba là, đa dạng các hình thức thúc đẩy khát vọng cống hiến. Từ những cống hiến của SV trong các lĩnh vực, nhà Trường và các đơn vị cần ghi nhận đúng những thành quả đó. Sự ghi nhận đó tránh mang tính hình thức, phải thực sự xuất phát từ lòng chân thành, bắt đầu từ câu khen gọi, bắt tay, cái vỗ vai,... Bên cạnh đó, các đơn vị cũng có thể thiết kế sản phẩm lưu niệm mang tính đặc trưng, đó có thể là huy hiệu cài áo, chiếc áo mang bản sắc riêng,... Những vật như thế tuy nhỏ nhưng có giá trị về niềm tự hào rất cao về thành quả mà SV đã cống hiến và lòng tự hào về đơn vị của mình thông qua quà lưu niệm. Chính như thế sẽ là niềm tin, là nguồn động lực to lớn để SV vượt qua khó khăn để tiến gần đến những cột mốc mới.

Từ đó, ban lãnh đạo nhà Trường, các đơn vị cần nâng cao phương thức lãnh đạo, tức không lãnh đạo từ trên xuống mà đi từ dưới lên. Trước tiên phải hiểu SV suy nghĩ gì, cần việc gì, thiếu việc gì, rồi ban hành những cơ chế, chính sách phù hợp với điều kiện thực tế, không nên áp đặt suy nghĩ buộc SV làm theo. Tuy nhiên, các hoạt động phong trào phải gắn với định hướng của nhà Trường, tinh Đoàn, trung ương Đoàn. Từng bước nâng cao chất lượng lãnh đạo ở cấp cơ sở. Bên cạnh đó, trước việc tổ chức hoạt động phong trào, để SV đăng ký tham gia cống hiến với mục đích tự nguyện, rất cần quán triệt mạnh mẽ việc tuyên truyền đối với cấp cơ sở để thông tin đi vào chiều sâu và SV hiểu mục đích, ý nghĩa của hoạt động phong trào nhằm tác động đến nhận thức, tư tưởng dẫn đến hành động trong SV, nhưng tránh trường hợp một vài SV tham gia phong trào từ đầu đến cuối. Do vậy, người đứng đầu cần đa dạng những đoàn viên, thanh niên mới trong các hoạt động phong trào, mỗi khi thu hút được SV tham gia sẽ có sức lan tỏa trong mối quan hệ bạn bè, góp phần thúc đẩy tinh thần cống hiến trong SV.

Có thể nhận định rằng, trong bối cảnh hiện nay việc vận dụng lời dạy của Hồ Chí Minh về thanh niên trong tác phẩm Di chúc để thúc đẩy khát vọng cống hiến với những nội dung, phương pháp, hình thức một cách phù hợp và gắn chặt giữa lý luận và thực tiễn là một việc cần thiết nhằm phát huy tài năng, trí tuệ, sức lực giúp SV ngày một phát triển và đóng góp chung vào những thành tích của nhà Trường. Bên cạnh đó, SV là chủ thể quan trọng trong việc nhận thức khát vọng cống hiến và phát huy lời dạy của Hồ Chí Minh để bản thân ngày một tiến bộ.

3. Kết luận

Có thể thấy, việc vận dụng và phát huy lời dạy của Hồ Chí Minh đối với thanh niên nhằm thúc đẩy khát vọng công hiến trong thời gian tới là việc làm vô cùng cần thiết. Đã hơn 50 năm trôi qua, tác phẩm Di chúc đến nay vẫn giữ nguyên giá trị, lời dạy về thanh niên được các cấp ra sức học tập và làm theo. Những giá trị đó là kim chỉ nam để đào tạo, bồi dưỡng và giáo dục thanh niên để ngày một phát triển toàn diện. Thanh niên là một trong số những vốn quý của nội lực dân tộc, nếu tập hợp được thì đây sẽ là nguồn lực mạnh mẽ thúc đẩy xã hội và đất nước phát triển bởi vị trí và vai trò của họ vô cùng to lớn và quan trọng đối với sự phát triển của nhà Trường và phương diện rộng hơn là đất nước. Vì vậy, nghiên cứu lời dạy của Hồ Chí Minh về thanh niên có ý nghĩa sâu sắc làm nền tảng tư tưởng và định hướng mở ra nhiều chiều nghiên cứu mới, để từ đó bật dậy những năng lực nội tại, sự xung kích, nhiệt huyết trong SV.

Hồ Chí Minh từng nói: “Thời đại chúng ta bây giờ là thời đại vệ tinh nhân tạo, nghĩa là thời đại của khoa học phát triển rất mạnh, thời đại xã hội chủ nghĩa, thời đại anh hùng; mỗi người lao động tốt đều có thể trở nên anh hùng (không phải là anh hùng cá nhân). Vậy mong các cháu cũng làm người thanh niên anh hùng trong thời đại anh hùng” (Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 11, tr. 399). Trong bối cảnh đất nước đang hội nhập quốc tế và sự phát triển nhanh chóng của khoa học, kỹ thuật và công nghệ thông tin, mỗi SV cần có khát vọng công hiến để bản thân chinh phục những cột mốc mới để đem những tài năng, trí tuệ, sức lực công hiến cho tập thể, cộng đồng xã hội góp phần xây dựng đất nước phồn vinh, hạnh phúc.

Lời cảm ơn: Nghiên cứu này được hỗ trợ bởi đề tài nghiên cứu khoa học của Trường Đại học Đồng Tháp, mã số SPD2022.02.27.

Tài liệu tham khảo

Ban Chấp hành Trung ương Đảng. (01/02/2021). Nghị Quyết Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII Đảng cộng Sản Việt Nam. *Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam*. Truy cập từ: <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/ban-chap-hanh-trung-uong-dang/dai-hoi-dang/lan-thu-xiii/nghi-quyet-dai-hoi-dai-bieu-toan-quooc-lan-thu-xiii-cua-dang-3663>.

Ban Chấp hành Trung ương Đảng. (27/5/2008). Nghị quyết số 25-NQ/TW, ngày 25/7/2008, Hội nghị lần thứ VII, Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa X). Về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá. *Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam*. Truy cập từ <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/van-kien-tulieu-ve-dang/hoi-nghi-bch-trung-uong/khoa-x/nghi-quyet-so-25-nqtw-ngay-2572008-hoi-nghi-lan-thu-bay-ban-chap-hanh-trung-uong-dang-khoa-x-ve-tang-cuong-su-lanh-dao-612>.

Đảng ủy Trường Đại học Đồng Tháp. (2020). *Kế hoạch kết nạp Đảng viên nhiệm kỳ 2020 - 2025*.

Đoàn Trường Đại học Đồng Tháp. (2022a). *Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Đoàn Trường khóa VIII trình Đại hội Đoàn Trường lần thứ IX, nhiệm kỳ 2022 - 2024*.

Đoàn Trường Đại học Đồng Tháp. (2022b). *Báo cáo kết quả công tác Đoàn và phong trào thanh niên năm 2022*.

Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 4. Hà Nội: NXB Chính trị Quốc gia.

Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 5. Hà Nội: NXB Chính trị Quốc gia.

Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 11. Hà Nội: NXB Chính trị Quốc gia.

Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 15. Hà Nội: NXB Chính trị Quốc gia.

Nguyễn, K. T. (Chủ biên). (2005). *Từ điển Tiếng Việt*. Thành phố Hồ Chí Minh: NXB Văn hóa Sài Gòn.

Nguyễn, H. H. (2014). *Từ điển Tiếng Việt*. Thành phố Hồ Chí Minh: NXB Từ điển Bách Khoa.

Nguyễn, A. T. (Ngày 26 tháng 03 năm 2022). *Khơi dậy khát vọng công hiến, thực hiện lẽ sống cao đẹp và quét sạch chủ nghĩa cá nhân trong thanh niên Việt Nam hiện nay*. Truy cập từ https://tapchiconsan.org.vn/media-story/-/asset_publisher/V8hhp4dK31Gf/content/khoi-day-khat-vong-cong-hien-thuc-hien-le-song-cao-dep-va-quet-sach-chu-nghia-ca-nhan-trong-thanh-nien-viet-nam-hien-nay.